

Ако постоји стереотип који се заиста без оклевања може применити на српски народ, као политичког и историјског субјекта, онда би то свакако било да ми никако не престајемо да се ишчуђавамо недостатком правде у међународним односима (тј. у целокупном космосу). Толико смо склони схематизовању политичких процеса, толико смо орни да догађаје подводимо под правила и закономерности, да не можемо, а да не будемо дубоко потиштени сваки пут када неко отворено изигра правила игре, онако како их ми схватамо, интерпретирамо и постулирамо за општеважеће норме једног „међународног поретка“. А иронија судбине, како се чини, постарала се да се оспоравање, подривање, односно „гажење“ тог међународног поретка, за који смо толико убеђени да постоји, по правилу се у последње време обија баш о нашу главу. Уосталом, то је вероватно и сасвим логично – како су нам то поручили наши „пријатељи“ и „партнери“ са Запада, „сами смо се позивали на међународно право и мишљење Међународног суда правде“, природно да смо се нашли на путу када се испоставило да „међународна правда“ не суди онако како би ми то, можда, од било какве „правде“ очекивали.

Да не буде забуне, ови није никакав увод у још једну тираду накнадне памети, какве и превише често чујемо у ове дане од људи који од злосуђења праве (политичку) каријеру. Ево, ја, на пример, будући класичним, стереотипним Србином, који је у међународно право и правду веровао и 1999, 2006, и 2008. (а да сам имао прилике, веровао бих, сигурно, и 1990-1992 и 1995), нисам могао ни да сањам да ће пресуда једне међународне институције под покровитељством ОУН бити спремна и способна да на онако бахат, неинтелигентан и лицемеран начин изврда те „темељне принципе међународних односа“. И заиста, сада је лако рећи да сам био глуп и/или наиван – зашто би МСП био ишта другачији МКСЈ, лоцираног у истом граду и под покровитељством исте организације? Уосталом, шта смо уопште могли очекивати од суда који је био у стању да прогласи постојање такве будалаштине као што је „партикуларни геноцид“ у Сребреници, делимично спроведен над делом енклаве која је представљала део етничке заједнице, за коју је, опет, веома тешко утврдити шта је, уопште, њен *genus*, и по чему се он тачно разликује од оних који су „геноцид“ спровели.

Српска историја краја XX и почетком XXI века, више него и на шта друго, подсећа на Андрићеву „Причу о кмету Симану“, који је улазак једне „хришћанске царевине“ у Босну и

Херцеговину доживео као испуњење историјске правде и знак неминовне еманципације из вишевековног ропства, а наше молећиво позивање на „међународне институције“, које се налазе на, што званичном, што незваничном, платном списку оних међународних чинилаца који су управо виновници неправде на коју се жалимо, неодољиво наличи на трагикомичне петиције Андрићевог Синана аустријском Цару, у чију је праведну интервенцију свом душом веровао. Синан, дакако, представља једну карактеристичну фазу у историји борбе Срба у Босни за равноправност и слободу. Они су врло брзо дигли руке од Царевине и окренули се ефикаснијим методама заштите својих права, од којих је развејавање илузија о „правди из широког света“ био први и најважнији корак.

Тако и ми, што пре схватимо да оно што се данас назива „међународним правом“, у духу софистичке дефиниције коју је у Држави забележио још Платон, представља „добро за јачега“, то ћемо пре научити да га изостављамо из једначина у којима се конституишу витални национални интереси. Косовски Албанци били су толико ефикасни у изигравању праведних и међународно институционализованих метода политичке борбе, да су за тај процес на крају добили громогласни аплауз од представника управо оних међународних институција чији су статус и ауторитет годинама тако успешно подривали. Наш проблем је, наравно, што нам је албанска методологија неприхватљива, јер је незаконита, нецивилизована и пре свега неправедна. А можда је, ипак, по среди и нешто друго.